

§ 160

Kaupunkipyöräkauden yhteenveto ja asiakaskyselyn tulokset

HEL 2018-002575 T 00 01 04 00

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti merkitä tiedoksi asiasta saamansa informaation. Lisäksi liikennelaitoksen johtokunta päätti valtuuttaa liikennelaitoksen toimitusjohtajan päättämään Kaupunkipyörä Suomi Oy:lle maksettavista bonuksista sekä kaudelta 2018, että myös tulevilta kausilta.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Samuli Mäkinen, projekti-insinööri, puhelin: 310 35753
samuli.makinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 19HKLjk '20 20 2014 § 178 Kaupunkipyorajarjestelman_hankinta
- 2 09HKLjk 03 05 2018 § 71 Kaupunkipyorakauden_pidentaminen_ja_Citybike_Finla

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kauden avainluvut

Kaupunkipyöräpalvelun käyttö oli kaudella 2018 jälleen ennätysellisellä tasolla. Koko kauden käyttöoikeuden osti yhteensä 48 539 asiakasta, kun 2017 vastaava luku oli 34 105. Myös matkoja tehtiin aktiivisesti: Helsingissä noin 2,8 miljoonaa ja koko palvelussa, sekä Helsingissä että Espoossa yhteensä 3,2 miljoonaa. Matkoja tehtiin keskimäärin 9 kpl/pyörä/päivä, vilkkaimmilla viikoilla jopa 14-16 kpl/pyörä/päivä.

Kaupunkipyöräpalvelun käyttäjätuloja kertyi kaudella 2018 yhteensä noin 1,9 miljoonaa euroa. Tulot jaetaan Helsingin ja Espoon kesken näiden alueilla toteutuneen käytön mukaan samassa suhteessa kuin matkoja on tehty. Kaudella 2018 Helsingin osuus tehdyistä matkoista

oli noin 80 %. Lopullinen käyttömaksutulojen jako tullaan vahvistamaan, koko kauden käyttötilastojen valmistuttua. Samalla tullaan koko kauden toteumatilastojen perusteella määrittämään palvelusopimuksen mukaiset bonukset ja sanktiot.

Sopimuksellinen tilanne kauden päättyessä

Kaupunkipyöräsopimusta täydennettiin keväällä 2018 kauden pidentämistä koskevalla lisäsopimuksella L1 sekä loppusyksystä 2018 tehtävällä järjestelmän laajennusta koskevalla lisäsopimuksella L2. Syksyn aikana tehtiin lisäksi Helsingin ja Espoon välinen kaupunkipyöräjärjestelmää koskeva yhteistyösopimus 11.09.2018. Lisäksi kauden 2018 bonusten ja sanktioiden laskentaperusteet ja kriteerit vahvistetaan erillisellä pöytäkirjalla.

Syksyn aikana tehtiin lisäksi Helsingin ja Espoon välinen kaupunkipyöräjärjestelmää koskeva yhteistyösopimus 11.09.2018. Kaupunkipyörä Suomi Oy:n ja HKL:n välinen Tietoturvaliite on allekirjoitettu 28.08.2018.

Asiakaskysely

Kaupunkipyöräpalvelun asiakkaille tehtiin edelliskausien tapaan asiakaskysely. Kyselyn vastaajamäärä oli aiempien vuosien tasolla, noin 8000. Kyselyn tulosten mukaan kaupunkipyöräpalveluun ollaan varsin tyytyväisiä: yleisarvosana on 3,81 asteikolla 1-5, jossa 1 huonoin ja 5 paras arvosana (3,89 vuonna 2017).

NPS-luku (palvelun suositteluarvo) on 56, mikä on edelleen erinomainen tulos, vaikka laskua edellisvuodesta on tapahtunut (65 vuonna 2017).

Toimitusjohtajalle myönnettävät valtuudet bonusten maksamisesta päättämiseen

Pyöräilykausilta KaupunkiPyörä Suomi Oy:lle maksettavat bonukset määritellään jokaisen kauden osalta erikseen Osapuolten yhteisesti määrittelemien ja sopimien kriteerien perusteella. Laskentaperusteiden ja kriteerien pysyessä muuttumattomina, ei maksatuspäätöksen tekeminen sisällöltään ole sellainen asia, joka olisi aina tuotava johtokunnan päätettäväksi. Lisäksi hallinnolliset syyt puoltavat toimitusjohtajan valtuuttamista bonuksia koskevan maksatuspäätöksen tekemiseen.

Tarkempi selostus asiasta kokouksessa.

Aiemmat päätökset (liitteenä):

21.11.2018

- Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunnan päätös 20.10.2015 § 178 Kaupunkipyöräjärjestelmän hankinta (hankintapäätös allekirjoitettu 20.10.2015)
- Liikenneliikelaitoksen johtokunnan päätös 3.5.2018 § 71 Kaupunkipyöräkauden pidentäminen ja Citybike Finland Oy:n bonukset kaudella 2017

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Samuli Mäkinen, projekti-insinööri, puhelin: 310 35753
samuli.makinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 19HKLjk '20 20 2014 § 178 Kaupunkipyorajarjestelman_hankinta
- 2 09HKLjk 03 05 2018 § 71 Kaupunkipyorakauden_pidentaminen_ja_Citybike_Finla

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 14.06.2018 § 103

HEL 2018-002575 T 00 01 04 00

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti oikeuttaa HKL:n suorahankintana hankkimaan kaupunkipyöräpalvelun laajennuksen KaupunkiPyörä Suomi Oy:ltä voimassaolevan hankintasopimuksen voimassaolon ajaksi seuraavasti:

- laajennus käsittää 88 uutta pyöräasemaan ja 880 uutta pyörää
- laajennus toteutetaan aikaisintaan kauden 2019 alusta lukien kauden 2025 loppuun
- HKL maksaa palvelun toteuttamisesta yhteensä enintään 979.000 euroa / kausi (arvonlisäveroton hinta) toteutuneiden kausien määrän mukaisesti; eli suunniteltujen kuuden kauden toteutuessa palvelun arvonlisäveroton kokonaishinta on enintään 5,874 milj. euroa

21.11.2018

- palvelusta maksettavien mahdollisten bonusten ja perittävien sanktioiden enimmäismäärät skaalataan asemien ja pyörien määrän mukaisesti samassa suhteessa kuin alkuperäisessä hankintasopimuksessa niin, että bonusten enimmäismäärä laajennusten osalta on 396 667 euroa
- muilta osin noudatetaan alkuperäisen hankintasopimuksen ehtoja.

Lisäksi johtokunta päätti oikeuttaa liikennelaitoksen tilaamaan hankintaan lisä- ja muutostöitä yhteensä enintään 600.000 euron arvosta (ilman alv).

Johtokunta merkitsi tiedoksi, että kaupunkipyöräpalvelusta tullaan saamaan myös käyttömaksuja, jotka tulevat HKL:lle, ja että hankesuunnitelmassa on arvioitu, että näiden käyttömaksujen kokonaismäärä tulisi lisääntymään laajennuksen myötä n. 15 % vuodessa.

Johtokunta päätti myös, että päätös tehdään ehdolla, että kaupunginhallitus hyväksyy laajennusta koskevan hankesuunnitelman.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Samuli Mäkinen, projekti-insinööri, puhelin: 310 35753
samuli.makinen(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 31.05.2018 § 91

HEL 2018-002575 T 00 01 04 00

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti esittää kaupunginhallitukselle kaupunkipyöräpalvelun laajentamisen hankesuunnitelman hyväksymistä vaihtoehdon B suuntaisesti. HKL jatkaa hankkeen valmistelua niin, että syksyn budjettineuvotteluihin mennessä on käytettävissä tieto siitä, miten laajennus olisi toteutettavissa koko kaupunkiin markkinahintatasoisesti. Vaihtoehto B käsittää Pitäjänmäen ja Herttoniemen alueiden lisäksi laajennuksen ulottamisen pidemmälle metroradan varteen Itäkeskukseen ja Puotilaan asti.

Kaupunkipyöräpalvelun laajennuksen kustannus on hankesuunnitelman mukaan vuosina 2019-2025 enintään miljoona euroa vuodessa eli yhteensä 7 milj. euroa koko sopimuskaudella. Summa maksetaan palveluntuottajalle vuosittain kahdessa erässä.

21.11.2018

Suunnittelua ja hankintaa jatketaan hankesuunnitelman mukaisesti ja hankintapäätös tuodaan johtokunnan käsiteltäväksi välittömästi hankesuunnitelman hyväksymisen jälkeen.

Jos laajennuksen ensimmäisiä alueita ehditään toteuttaa jo 2018, niistä hyväksytään lisäksi enintään 0,5 milj. euron kustannus. Laajennuksen kokonaiskustannukseksi tulee näin enintään 7,5 miljoonaa euroa, joka kustannettaisiin kaupungin erillisrahoituksella. Päätöksen mukainen hankesuunnitelman toteuttaminen edellyttää, että hankkeelle saadaan budjettirahoitus Helsingin kaupungilta.

Laajennus ulottuu lännessä Pitäjänmäen alueelle ja idässä metroradan varrelle ainakin Itäkeskuksen ympäristöön asti. Uusia kaupunkipyörä-asemia tulee noin 88. Tarkat alueet ja asemamäärä määrittyvät palvelun toteutussuunnitteluvaiheessa vuorovaikutuksessa kaupunkilaisten kanssa.

Helsingin kaupunkipyöräpalvelun toteuttaminen määritettiin HKL:n tehtäväksi Helsingin kaupungin pyöräilynedistämishjelmassa 2014 (27.1.2014, HEL 2013-001995). Toteuttamisesta tehtiin hankesuunnitelma, joka hyväksyttiin 2014 (27.03.2014, HEL 2014-003639) ja hankinta kilpailutettiin 2015 (20.10.2015, HEL 2014-003639).

Liikennelaitoksen johtokunta päätti hyväksyä kaupunkipyöräpalvelun alueen laajentamisen hankesuunnitelman 05.04.2018 (HEL 2018-002575). Tämä päätösehdotus on sisällöltään vastaava, mutta asemamäärää on tarkennettu suuremmaksi.

Hyväksyessään kaupunkipyöräpalvelun hankesuunnitelman, Helsinki sitoutui rahoittamaan palvelua enintään kahdella miljoonalla eurolla vuodessa. Palvelu pystyttiin kuitenkin hankkimaan kaupungille selkeästi hankesuunnitelman arviota edullisemmin, kaupungin maksaessa palvelusta 1,295 Meur/vuodessa. Palvelun laajennuksen myötä kaupungin maksama vuosittainen rahoitus olisi yhteensä enintään 2,295 miljoonaa euroa (ilman alv.).

Palvelu otettiin käyttöön 2016 keväällä aluksi 50 kaupunkipyöräasemalla ja 500 pyörällä, josta määriä kasvatettiin kaudelle 2017 kolminkertaiseksi, 140 kaupunkipyöräasemaan ja 1400 pyörään. Jälkimmäisestä määrästä puuttui vielä 10 asemaa ja 100 pyörää, jotka olivat väliaikaisesti Espoossa pilottikokeilussa. Kaudella 2018 Helsingissä tulee olemaan 150 kaupunkipyöräasemaa ja 1500 pyörää. Tämän lisäksi samalla maksulla ja asiakkuudella käyttäjä voi käyttää myös Espooseen toteutettavaa kaupunkipyöräpalvelua, joka tulee toimimaan yhteneväisesti Helsingin kaupunkipyöräpalvelun kanssa. Espooseen tulee keväällä 2018 70 kaupunkipyöräasemaa ja 700 pyörää, laajentuen jo saman kesän aikana 105 pyöräasemaan.

21.11.2018

Kaupunkipyöräpalvelu on otettu Helsingissä hyvin vastaan, käyttäjiä on paljon ja matkoja tehdään erittäin aktiivisesti myös kansainvälisesti vertailtuna. Koko kauden käyttöoikeuden maksaneita käyttäjiä oli 2017 kaudella 34105 kpl. Matkoja tehtiin vuonna 2017 vilkkaimpina päivinä yli 11/pyörä/päivä, koko kauden keskiarvon ollessa noin seitsemän matkaa päivässä jokaista pyörää kohden.

Hyvin menestyneelle kaupunkipyöräpalvelulle on toivottu laajentumista asiakaspalautteissa ja kaupunginvaltuuston aloitteessa (Arhinmäki Paavo ym. valtuustoaloite Kvsto 7.6.2017 asia 38). HKL:n selvitysten mukaan laajentumiselle on potentiaalisia alueita, joilla työpaikkojen ja asuntojen tiheys on sopiva.

Kaupunkipyöräpalvelun laajennus ei aiheuta lisästarvetta HKL:n omaan henkilöstöön.

Hankintapäätös laajennuksesta on hankesuunnitelman mukaan edessä mahdollista tehdä kevään 2018 aikana ja täydessä nyt toteutettavassa laajuudessaan uusi verkosto olisi käytössä kauden 2019 alusta alkaen.

Käsittely

31.05.2018 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä täydensi päätöksen ensimmäistä kappaletta kuulumaan: Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti esittää kaupunginhallitukselle kaupunkipyöräpalvelun laajentamisen hankesuunnitelman hyväksymistä vaihtoehdon B suuntaisesti. HKL jatkaa hankkeen valmistelua niin, että syksyn budjettineuvotteluihin mennessä on käytettävissä tieto siitä, miten laajennus olisi toteutettavissa koko kaupunkiin markkinahintatasoisesti. Vaihtoehto B käsittää Pitäjänmäen ja Herttoniemen alueiden lisäksi laajennuksen ulottamisen pidemmälle metroradan varteen Itäkeskukseen ja Puotilaan asti.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Samuli Mäkinen, projekti-insinööri, puhelin: 310 35753
samuli.makinen(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 05.04.2018 § 50

HEL 2018-002575 T 00 01 04 00

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti esittää kaupunginhallitukselle kaupunkipyöräpalvelun laajentamisen hankesuunnitelman hyväksymistä vaihtoehdon B suuntaisesti. Samalla johtokunta kehotti HKL:ää jatkamaan valmistelua niin, että syksyn budjettineuvotteluihin mennessä on käytettävissä tieto siitä, miten laajennus olisi toteutettavissa koko kaupunkiin markkinahintatasoisesti. Vaihtoehto B käsittää Pitäjänmäen ja Herttoniemen alueiden lisäksi laajennuksen ulottamisen pidemmälle metroradan varteen Itäkeskukseen ja Puotilaan asti.

Kaupunkipyöräpalvelun laajennuksen kustannus on hankesuunnitelman mukaan vuosina 2019-2025 enintään miljoona euroa vuodessa eli yhteensä 7 milj. euroa koko sopimuskaudella. Summa maksetaan palveluntuottajalle vuosittain kahdessa erässä.

Suunnittelua ja hankintaa jatketaan hankesuunnitelman mukaisesti ja hankintapäätös tuodaan johtokunnan käsiteltäväksi välittömästi hankesuunnitelman hyväksymisen jälkeen.

Jos laajennuksen ensimmäisiä alueita ehditään toteuttaa jo 2018, niistä hyväksytään lisäksi enintään 0,5 milj. euron kustannus. Laajennuksen kokonaiskustannukseksi tulee näin enintään 7,5 miljoonaa euroa, joka kustannettaisiin kaupungin erillisrahoituksella. Päätöksen mukainen hankesuunnitelman toteuttaminen edellyttää, että hankkeelle saadaan budjettirahoitus Helsingin kaupungilta.

Laajennus ulottuu ainakin Pitäjänmäen ja Herttoniemen alueelle ja uusia kaupunkipyöräasemia tulee noin 70. Tarkat alueet ja asemamäärä määrittyvät palvelun toteutussuunnitteluvaiheessa vuorovaikutuksessa kaupunkilaisten kanssa.

Helsingin kaupunkipyöräjärjestelmä toteuttaminen määritettiin HKL:n tehtäväksi Helsingin kaupungin pyöräilynedistämishjelmassa 2014 (27.1.2014, HEL 2013-001995). Toteuttamisesta tehtiin hankesuunnitelma, joka hyväksyttiin 2014(27.03.2014, HEL 2014-003639) ja hankinta kilpailutettiin 2015 (20.10.2015, HEL 2014-003639).

Hyväksyessään hankesuunnitelman, Helsinki sitoutui rahoittamaan palvelua enintään kahdella miljoonalla eurolla vuodessa. Palvelu pystyttiin kuitenkin hankkimaan kaupungille selkeästi hankesuunnitelman arviota edullisemmin, kaupungin maksaessa palvelusta 1,295 Meur/vuodessa. Palvelun laajennuksen myötä kaupungin maksama vuosittainen rahoitus olisi yhteensä enintään 2,295 miljoonaa euroa (ilman alv.).

Palvelu otettiin käyttöön 2016 keväällä aluksi 50 kaupunkipyöräasemalla ja 500 pyörällä, josta määriä kasvatettiin kaudelle 2017 kolminkertaiseksi, 140 kaupunkipyöräasemaan ja 1400 pyörään. Jälkimmäisestä määrästä puuttui vielä 10 asemaa ja 100 pyörää, jotka olivat väliaikai-

21.11.2018

sesti Espoossa pilottikokeilussa. Kaudella 2018 Helsingissä tulee olemaan 150 kaupunkipyöräasemaa ja 1500 pyörää. Tämän lisäksi samalla maksulla ja asiakkuudella käyttäjä voi käyttää myös Espooseen toteutettavaa kaupunkipyöräpalvelua, joka tulee toimimaan yhteneväisesti Helsingin kaupunkipyöräpalvelun kanssa. Espooseen tulee keväällä 2018 70 kaupunkipyöräasemaa ja 700 pyörää, laajentuen jo saman kesän aikana 105 pyöräasemaan.

Kaupunkipyöräpalvelu on otettu Helsingissä hyvin vastaan, käyttäjiä on paljon ja matkoja tehtiin erittäin aktiivisesti myös kansainvälisesti vertailtuna. Koko kauden käyttöoikeuden maksaneita käyttäjiä oli 2017 kaudella 34105 kpl. Matkoja vilkkaimpina päivinä yli 11/pyörä/päivä, koko kauden keskiarvon ollessa noin seitsemän matkaa päivässä jokaista pyörää kohden.

Hyvin menestyneelle kaupunkipyöräpalvelulle on toivottu laajentumista asiakaspalautteissa ja kaupunginvaltuuston aloitteessa (Arhinmäki Paavo ym. valtuustoaloite Kvsto 7.6.2017 asia 38). HKL:n selvitysten mukaan laajentumiselle on potentiaalisia alueita, joilla työpaikkojen ja asuntojen tiheys on sopiva.

Hankesuunnitelmassa esitetty arvio laajennuksen suuruudesta ja suunnasta, mutta alueet ja asemamäärä tulevat tarkentumaan palvelun toteutussuunnittelussa. Tavoitteena on palvella tiiviitä keskittymiä ja merkittävimpiä reittejä, esimerkiksi joukkoliikenneasemien ympäristössä. Laajennus tulisi olemaan noin 70 asemaa, joka ulottaisi palvelun ainakin Pitäjänmäen ja Herttoniemen etäisyydelle kantakaupungista. Sijoittuminen määritellään vuorovaikutuksessa kaupunkilaisten kanssa. Osa uusista asemista tullaan sijoittamaan myös nykyisen kaupunkipyöräverkoston alueelle, jotta taataan palvelutaso ja kapasiteetti suosituimmilla asemilla.

Kaupunkipyöräpalvelun laajennus ei aiheuta lisästarvetta HKL:n omaan henkilöstöön.

Hankintapäätös laajennuksesta on hankesuunnitelman mukaan edessä mahdollista tehdä kevään 2018 aikana ja täydessä nyt toteutettavassa laajuudessaan uusi verkosto olisi käytössä kauden 2019 alusta alkaen.

Käsittely

05.04.2018 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijän muutos: Päätösehdotuksen ensimmäinen kappale muutettiin seuraavasti: "Liikenneliikelaitoksen johtokunta päättää esittää kaupunginhallitukselle kaupunkipyöräpalvelun laajentamisen hankesuunnitel-

21.11.2018

man hyväksymistä vaihtoehdon B suuntaisesti. Samalla johtokunta kehottaa HKL:ää jatkamaan valmistelua niin, että syksyn budjettineuvotteluihin mennessä on käytettävissä tieto siitä, miten laajennus olisi toteutettavissa koko kaupunkiin markkinahintatasoisesti. Vaihtoehto B käsittää Pitäjänmäen ja Herttoniemen alueiden lisäksi laajennuksen ulottamisen pidemmälle metroradan varteen Itäkeskukseen ja Puotilaan asti."

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Samuli Mäkinen, projekti-insinööri, puhelin: 310 35753
samuli.makinen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 11.06.2018 § 428

HEL 2018-002575 T 00 01 04 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä kaupunkipyöräpalvelun laajentamista koskevan hankesuunnitelman liikenneliikelaitoksen johtokunnan 31.5.2018 tekemän tarkistetun esityksen mukaisesti siten, että

- kaupunkipyöräverkostoa laajennetaan hankesuunnitelmassa esitetyn vaihtoehdon B mukaisesti

- kaupungin vuosittainen rahoitus esitetyle kaupunkipyöräjärjestelmän laajennukselle on enintään 1 milj. euroa eli yhteensä 7,5 milj. euroa koko sopimuskaudella 2018-2025.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi